

“farklı yazımlar”

yazılarımda farklı yazım özelliklerini neden kullanıyorum?

Yazılarımda alışıldık yazım kurallarına uymuyorum. çünkü öncelikle yazıyı kendi başına bir ifade biçimi olarak değil, yazıda ifade edilen düşüncenin ses olarak dillendirilmesinin bir aracı, bir unsuru olarak görüyorum. benim için alfabe yani harfler sesin göstergeleri. başka bir deyişle sesler harflerden oluşuyor ve bu seslerin büyüğü küçüğü yok. bağırarak ya da bir ses yükselticisi kullanarak sesi büyütebilirsiniz, ama bir harfi büyük yazdığınızda aslında o sesi yükseltmiş olmuyorsunuz. o büyük harfin kullanıldığı sözcüğün ifade ettiği anlamı büyütüyorsunuz. dolayısıyla harflerin “büyük/küçük” olarak farklı yazımları sadece bir kurgu.

aslında büyük harfleri seslendirirken farklı bir ses kullanmıyoruz. bazı kısa mesajlaşmalarda ise büyük harfle yazımın “**bağırarak**” ya da “yüksek sesle ifade”nin karşılığı olarak algılandığını herkes biliyor.

büyük harf kullanılan sözcüklere baktığımızda öncelikle cümlelerin ilk harfinin büyük harfle yazılmasının bir kural olduğunu görüyoruz. oysa hangi sözcük olursa olsun bir cümlelerin ilk sözcüğünün büyük harfle yazılmasının mantıklı bir anlamı yok. yeni bir cümle olduğunu belirtmek istiyorsanız bunu büyük punto ile dizebilirsiniz. çünkü o büyük harf sözcüğün anlamını değiştirmiyor.

bu kuralın dışında özel isimler, kutsanmış sözcükler, makamlar, mevkiler, asıl işlevleri halka hizmet eden kurumlar ve kişilerin adlarının büyük harfle yazıldığını görüyoruz. böylelikle bence, bize ve özellikle de bilinç dışımıza şu mesaj verilmek isteniyor: büyük harfle yazılan sözcükler “büyük”tür. bu bir algı yaratma ve oluşturma operasyonu. bir insan yaptıkları yüzünden “büyük” birisi olabilir. ama adını büyük harfle yazdığımızda o büyük olmaz, olamaz. herkesin adını büyük harfle yazarak da aslında büyük olmayanlarda da büyüklük algısı yaratarak, asıl büyük harfle ifade edilmesi gerekenlerin büyüklüklerinin kabulü sağlanmış oluyor. ben buna da itiraz ediyorum. ne cumhurbaşkanı, ne de ben, yani mustafa adım büyük harfle yazıldığında büyük olmam, olamam. tersine küçük harfle yazıldığında bir eşitlik, hattâ sıradanlık algısı yaratmış olduğumu düşünüyorum. işte bu durumda bu konudaki ikinci gerekçemi oluşturuyor.

bu bağlamdaki “eşitlik” arzumu ve bunun algılanmasını sağlamak, en azından bu niyetimi belirtmek için yazılarımda büyük harf kullanmıyorum. bu nedenle 2010'dan itibaren mesajlarım dahil her türlü yazıyı sadece küçük harflerle yazmaya başladım.

önceleri bunu yazının altına “*yaşamı eşitlemeye dilimizden ve alfabemizden başlayabiliriz. eşitlemeye alfabeden başlıyor ve artık mesajlarımda 'büyük' harf kullanmıyorum.*” ibaresini yazarak, okuyanlara açıklıyordum.

yazılarımla düzenli okuyanlar ve düzenli mesajlaştığım kişiler buna alıştılar. şimdi sadece bir soruyla karşılaşsam bu durumu açıklıyorum.

dil ve ifade konusunda ise öncelikle okurlarla ilişkiyi önceliyor ve bunu yine sesin iletimi olarak kurguluyorum. dil bir üst yapı kurumu olarak bir erkin elinde kurallara bağlanmıştır. **türk dil kurumu** vb., devletin ya da belirli bir kesimin kontrolündeki yapılanmalar, toplum ve dili kullananların üzerinde bir erk kullanarak, onlara kendi istek ve arzularına göre yani tümüyle keyfi olarak çeşitli kurallar koyuyor ve bunu uygulamayı dayatıyorlar. bu tür erklerin hepsine ve onların ortaya koyduğu, dayattığı kurallarına da itiraz ediyorum. çünkü bir dil onları konuşanlarla

kullananlarla varolur. dilin sahibi de onun kurallarını belirleyecek olanlar da erk sahibi olan bu kurum ve kişiler değildir.

tüm bu nedenlerle de belirlenmiş ve dayatılmış imlâ / yazım kurallarına da uymuyorum. yazım biçimim de yazılarımın içeriklerine ve kulağa gelen sese en uygun biçimlerde ifadesini buluyor. bu metinleri sesli olarak okuduğumda kulağımı tırmalayan her türlü sesi atıyor, onun yerine en doğru ifadeyi veren biçimi kullanmayı yeğliyorum. sözcüklerin içindeki sesli harflerin üzerine koyduğum şapkalar doğru seslerin okurun duymasını sağlamak içindir. eskiden olduğu gibi imlâ kurallarının keyfi olarak bir koyup bir kaldırdıkları “şapka”lara yönelik tutumlarına da itiraz ediyor, o sesi duyuracak işaret neyse onu kullanmayı yeğliyorum.

bu metinde de olduğu gibi, yazılarımda özellikle vurguladığım ve farklı anlamları olan sözcükleri, o vurgulara dikkât çekmek için tek ya da çift tırnak içinde yazarak, okurun bu sözcükler ve anlamları üzerinde düşünmelerini sağlamaya çalışıyorum.

keza konuşmanın yazımında da bunu belirten biçimleri, konuşma işareti ya da tırnak kullanıyorum. sevgili **leylâ erbil**'in yazılarında kullandığı üç ünlem, üç soru işareti, ünlemli soru işareti gibi imlâ kuralları içinde olmayan özel işaretleri de başta şiirlerim olmak üzere sık kullanıyorum.

okurlarımın, okuma edimleri sırasında akıllarına gelen her türlü soruyu da yanıtlamayı özellikle iş ediniyorum. çünkü öncelikle birbirini anlamayı, sonra da bu anlam üzerinden yeni noktalara, gerçeklere ve düşüncelere varmayı seviyor ve doğru buluyorum.

bu noktada uymaya çalıştığım bir başka ilkem de **“en az yaptıklarımız kadar yapmadıklarımızdan da sorumlu olmamız”** gerektiği konusundaki düşüncemdir.

eşitlik de, anlaşmak için kendini ifade etmek de gözardı etmememiz, her zaman savunmamız ve gereğini yerine getirmemiz gereken eylem ve edimler arasındadır.

teşekkürler, sevgiler

mustafa sütlaş

12.08.2025